

(Conj. für हृत). लावण्यान्बुतरंगिणेया हृतः (so schreiben wir) KATHĀS. 27, 65. अशेन weit fortgeführt 32, 106. BHĀG. P. 9, 14, 35. — 3) abreissen, ablösen, abtrennen, abschissen: हृष्ये चोरुवेगेन लताना विविधं पृथम् R. 5, 3, 43. (वायु) वृत्ताच्छूयं कृति पृथमनोक्तानाम् RAGU. 5, 69. शेरण मक्षानिधनम् 3, 56. insbes. den Kopf: आदाय परम् रामो मातुः शिरोऽहरत् MBH. 3, 11084 (S. 572). कायात् 7, 1367. 9, 1091. BHĀG. P. 2, 7, 33. 4, 5, 24. 7, 8, 14. 8, 11, 6 (med.). 9, 15, 35. BHĀTT. 15, 116. तत्तदेव (अङ्ग) हरेतस्य पार्थिवः abhauen, — lassen M. 8, 334. — 6) act. med. in Empfang nehmen (eine Gabe), in den Besitz von Etwas treten (insbes. als Erbe), rechtmässiger Weise sich aneignen: नाननुशिष्यं हरेत् CAT. BR. 14, 6, 20, 4. ĀÇV. GRB. 4, 8, 27. f. LĀT. 9, 2, 12. 9, 23 (an beiden Stellen v. i. med.). 16. KAUSH. UP. 1, 1. एवं हरेत चार्घर्युः, द्वाता वापि हरेदध्यम् M. 8, 209. ततो विवं नृपो हरेत् 398. दध्यम् 9, 77. 92. 117. 124. 130. fgg. 135. f. 141. f. 145. 151. 153. 179. 185. 189. 198. 216. f. दस्युनिक्षिप्योपास्तु स्वमनीवन्हर्तुमर्हति 11, 18. माताप्येशं समं हरेत् JĀG. 2, 123. यन्ममास्ति हरस्व तत् PANĀT. III, 191. नातिसंवत्सरो वृद्धिं हरेत् M. 8, 153. स हरतु मुभगपताकाम् DAÇAK. 68, 2. KATHĀS. 3, 48. यो हरेद्वलिष्ठागम् SPR. (II) 218. श्रौतो मासान्यथादित्पत्तेयं हरति रशमिः । तथा हरेत्करं राष्ट्रात् Abgaben erheben 743. भित्ताहृताः सक्तवः 7337. hernehmen —, sich Etwas holen von (abl.) VARĀH. BHĀB. S. 81, 24. mitnehmen von MEGU. 31. कन्यामृतमतीम् heimführen, heirathen M. 9, 93. — 7) in seine Gewalt bekommen, überwältigen, Meister werden über, Jmd gewinnen: त्रिभिः क्रमैश्च त्रौलोकाङ्क्षारं त्रिविवालयम् HARIV. 4166. पुराम् BHĀG. P. 4, 27, 15. पूर्वाभ्यासेन तेनैव क्रियते क्षवशो ऽपि सः BHĀG. 6, 44. इन्द्रियाणि प्रमाणीनि हरति प्रसंभं मनः 2, 60. BHĀG. P. 7, 12, 7. क्रियमाणानि विषयैरिन्द्रियाणि M. 6, 59. कथं नाम महात्मानो क्रियते विषयारिभिः KĀM. NITIS. 3, 11. शब्दावैक्षियते न च MĀRK. P. 40, 36. (तम्) मृगया जङ्खारं चतुरेव कामिनी RAGU. 9, 69. न निद्रापि जङ्खारं तम् KATHĀS. 67, 23. इच्छे आत्मो मतश्च निद्रया 28, 122. 72. 181. 77, 57. सप्राप्तं हरते मृत्युः, अप्राणान्प्राणवल्लोकानकीर्तिहृते सदा SPR. (II) 6834. स्वावेन क्षेत्रमित्रम् 7299. R. 5, 83, 7. KĀM. NITIS. 13, 25. तवामात्या हृता धनैः (जनैः ed. Bomb.) gewonnen, bestochen MBH. 2, 240. संबोधकहृतः स्वामी नावामवेतते KATHĀS. 60, 73. — 8) hinreissen so v. a. ganz in Beschlag nehmen, von allem Andern abwenden, entzücken (oft zugleich rauben, mit sich fortnehmen): सा तस्य दृष्टेव (so zu lesen) मनो जङ्खारं MBH. 13, 1393. R. 3, 38, 18 (med.). 48, 17. 49, 23. 5, 22, 29. RT. 6, 20. SPR. (II) 2325. 3230. KATHĀS. 14, 78. 48, 299. BRAHMA-P. in LA. (III) 53, 10. BHĀG. P. 3, 12, 28. 4, 20, 37. 9, 10, 54. मानसम् KATHĀS. 25, 165. हृदयम् SPR. (II) 780. Z. d. m. G. 27, 28. KATHĀS. 11, 83. चेतः SPR. (II) 8706. 7259. MĀRK. P. 61, 32. चित्तम् R. 5, 31, 36. KATHĀS. 37, 14. चतूर्षि च मनसि च MBH. 1, 7695. इत्यो KATHĀS. 47, 109. हृतात्मन्, हृतप्राणं BHĀG. P. 3, 25, 36. तवास्ति गीतरागेणा कृतिणा प्रसमं हृतः । एष राजेव डुप्यतः सात्कुणातिरिक्षसा ॥ hingerissen, fortgerissen ĀÇK. 5. कं हृतेष्व बर्ही VIKA. 85. स्वैरलापा हरति मृगीदशाम् SPR. (II) 4218. 4687. हृत् = मनोहर, हृतिन् BHĀG. P. 3, 18, 41. — 9) abnehmen, wegnehmen, bemecken, entfernen, verscheuchen, zu Nichte machen: प्रालियास्त्रं कमलवदतात्रलिन्या: MEGU. 40. मुवो भरम् BHĀG. P. 1, 3, 23. स्वास्त्रैः कुचकुड्मानि 3, 1, 7. जीवितम् HARIV. 10313 (med.). प्राणान् R. 3, 31, 39. 62, 4. श्राव्यः BHĀG. P. 2, 3, 17.

VII. Theil.

4, 29, 54. SPR. (II) 3900. वीर्याणि MBH. 9, 220 (med.). मूखस्य लक्ष्मीम् SPR. (II) 3910. 7432. RĀGA-TAR. 1, 239. दत्तेश्वतुर्भिः दत्ताद्रेमहिम् BHĀG. P. 8, 8, 4. श्रियं श्रियः BHĀTT. 5, 71. मम द्रृपकीर्तिम् CIC. 9, 63. दर्पम् MBH. 2, 808. गर्वम् R. 3, 42, 57. इच्छाम् MEGU. 37. लक्ष्माम् RAGU. 14, 16. वृद्धिम् SPR. (II) 1112 (med.). दर्शने हृते (so zu lesen) चित्तं स्पर्शने हृते बलम् । मैथुने हृते वीर्यं नारो 2719. प्रियस्य गमनम् so v. a. hinterreiben 4291. मतिम् BHĀG. P. 6, 18, 29. 9, 6, 52. चेतः R. 2, 48, 18. चेतनाम् 3, 49. 22. KATHĀS. 13, 147. 16, 49. BHĀG. P. 4, 22, 30. चित्तम् SPR. (II) 6519. 6533. KATHĀS. 39, 188. विवेकम् BRAHMA-P. in LA. (III) 56, 22. स्थैर्यम् BHĀG. P. 4, 16, 36. धर्मम् 3, 9, 13. श्रवकाणम् KATHĀS. 32, 108. सेवा मानम् लिलम् ज्योत्स्ना तमः; गरा लावण्यम्, हरिस्त्रकथा डुरितम् SPR. (II) 7173. सुरत्पलानिम् MEGU. 32. व्याधाम् RAGU. ed. Calc. 12, 78. डुखम् R. 2, 21, 18. SPR. (II) 1138. जाञ्चं धियः 2376. भवं भूतानाम् 6823. तापं देहिनाम् 7098. कम्प्यमाश्रमवासिनाम् RAGU. 15, 24. मनुं धरित्या: VARĀH. BHĀB. S. 32, 6. कुमतिम् BHĀG. P. 1, 9, 36. एनः M. 4, 200. किल्बिषम् R. 4, 17, 58. BHĀG. P. 9, 9, 6, 3, 13, 36. 4, 14, 46. रेगम् KATHĀS. 28, 168. SARVADARÇANAS. 99, 10. कुवात्रं हृते तेजः कुमार्या हृते गृहम् । कुभाव्यं हृते बीजं कुपत्रो हृते कुलम् ॥ SPR. (II) 1844. जारो देहम् 2839. सर्वे कालेन सृजते क्रियते च पुनः पुनः: MBH. 13, 56. सृजनन्हरित्वशम् BHĀG. P. 4, 7, 51. सृजासि पासि हृसि 6, 9, 38. — 10) zurückziehen, zurückhalten: स मे ऽहरुच्करम् MBH. 5, 7245. न शशाक ततो रूपं दृशं मग्नामिवात्र सः R. 3, 82, 19. तदूतो ऽयं श्रुकः समाशास्य तावद्विषयता पावदुर्गं सज्जीक्रियते HIT. 90, 9. दक्षा कन्या हृतम् JĀG. 2, 146. — 11) hinziehen (von einer Zeit oder einem Ort zum andern): उदकाधाराम् AIR. BR. 7, 12. आङ्गुतिमिरेन पूर्वपतं हृतेयुः (= नपेयुः Comm.) ĀÇV. ČR. 3, 10, 18. कालम् die Zeit hinziehen, Zeit gewinnen KATHĀS. 31, 68, 32, 28. — 12) dividieren VARĀH. BHĀB. S. 8, 22, 33, 17. GOLĀDH. MADHJAG. 10, 12, 21. ĀJĀBH. 2, 8, 15, 4, 25. fgg. भागं हृत् dass. 2, 4. — हरिष्ये MĀRK. P. 133, 15 fehlerhaft für हृतिष्ये. — Vgl. शेनहृत.

— caus. हृतपति, श्रीवीरत् Schol. zu P. 3, 1, 48. 7, 4, 94. 1) tragen lassen: कृतपति भारं देवदत्तम् oder देवदत्तेन Schol. zu P. 1, 4, 53. शैतानकार-यत्कीशानृतैर्वैतानवीकृत् VOP. 5, 5. श्रियं वा (so zu trennen) कृत्येनदेनम् M. 8, 114. — 2) bringen —, verbringen lassen: श्रवम् LĀT. 1, 1, 12. लृविधी-नानि 8, 9, 17. कृतं च लेमसूत्रं च भार्यायै कृताय R. 2, 32, 7. HARIV. 6454 nach der Lesart der neueren Ausg. श्रीमूलेन स्वकुशलमयी कृतिष्यन्प्रवृत्तिम् MEGU. 4, 3) entreissen —, rauben lassen: अन्यायिन दृता भूमिरन्यायेन तु हृतिरात् । हृतो द्वैरयतश्च दृष्ट्यासप्तमं कुलम् ॥ Journ. of the Am. Or. S. 7, 43. — 4) entreissen, sich zweignen: तस्य धनोद्रिकम् KATHĀS. 101, 342. — 5) sich entreissen lassen: खङ्गं चाजीकृद्विषा BHĀTT. 13, 84. einbüßen, verlieren (insbes. im Spiel): दारान् MAHĀNĀT. 181. धूतेन धनं सर्वमहारूपत् KATHĀS. 19, 18. 52, 253. 121, 73, 88. धनकृतेन देही ऽपि कृप्तते 19, 28. प्राप्तो ऽप्यर्थः तपादेव कृप्तते मन्द्वृद्धिभिः 64, 31. — 6) partic. हृतिरित Schol. zu P. 6, 4, 52. a) überbracht: हृतकृतिः कल्पदुमविभूषणैः KUMĀRAS. 2, 39. — b) was man hat rauben lassen; s. u. 3). — c) geraubt, entführt KATHĀS. 7, 99, 10, 152. — d) verloren, eingebüsst (insbes. im Spiel): कपठकः कपठात् KATHĀS. 54, 111. धूते MĀRK. 55, 14. धूतेन MĀRK. P. 8, 149. KATHĀS. 20, 91. 24, 59, 197. 26, 195. दीनाशन्कारितप्राप्तान् 33, 156. 56, 300. 302. f. RĀGA-TAR. 4, 564. 6, 49, 54. वृत. in